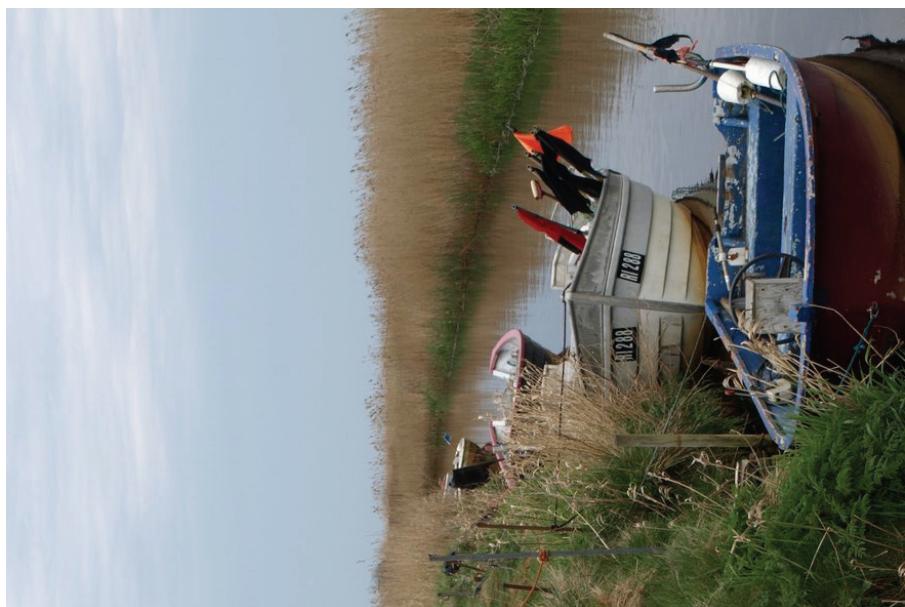

1. Kirkestien 0,9 km
P-plads ved Velling Kirke. Kirken er en smukt beliggende romansk kvarterstenskirke opført år 1180 på kanten af den gamle strandvold, der tydeligt kan erkendes på vestsiden af kirkegården. Dengang var Ringkøbing Fjord en åben havbugt på Vestkysten. Sognets beboere blev tidligere begravet i enden af kirkegården, der svarede til det sted i sognet, hvor den pågældende havde levet sit liv.
Kirken er åben for besøg i dagtimerne undtagen søndag eftermiddag.

2. Fjordstien 3,8 km
P-plads ved Velling Kirke. På skråanten vest for kirkegården kan man stadig se stenhuggerpladsen, hvor de mere end 2000 sten, der gik til Velling Kirke, blev tilhugget – formentlig af cisterciensermonke. Stien følger langs fjorden det dige, der blev opført i forbindelse med afvandingen af Fjordene i 1943. Mod syd følger stien Venner Å. Syd for åen findes en primitiv overnatningsplads med 3 shelters, grillplads og toilet. Pladsen kan gratis benyttes af alle.

Fugle og fugletræk

Vestjylland ligger på den såkaldte østatlantiske trækrute på vejen mellem mange træfugles vinter- og sommerkvarterer. Mere end 12 millioner fugle benyter sig af denne trækrute, der strækker sig fra de arktiske egne i nord helt ned til det centrale vestafrika i syd. I Velling kan man derfor opleve store fugletræk i foråret og efteråret. Det er især kortnæbbede gæs, der i træktiden ses i tuisindtal på himlen.

De vilde blomster

Langs ruterne blomstrer bl.a. stedmoder, forglemmej, kamille, hvidkløver, syre m.m. Det er planter som ynder en sandet og kalkfattig jord. Disse planter er alle spiselige. Hvis du trænger til lidt salt, så pluk et par hvidkløverblossmer. Den nederste del af kronbladene smager af honning. Skulle du blive tørstig er det godt at spise et par syrebладe. Stedmoderen virker udrensende, kamille virker beroligende og med en forglemmej i hånden bliver du ikke glemt af din elsker.

Fjorden

Ringkøbing Fjord er en brakvandsfjord dvs. en mellemting mellem fersk- og saltvand. Saltdindholderet ligger på 6-15 % mod 32 % i Nordsøen. I fjorden finder man derfor både ferskvandsfisk og saltvandsfisk. Mest almindelig er sild, skrubbe, helt, hornfisk, aborre og gedde. Tidligere var ålen også almindelig, men bestanden er gået meget tilbage. Fjorden er ca. 10 km bred og 30 km lang og har udloeb til havet gennem slusen i Hvide Sande.

3. Engvangen 2,2 km

Stien passerer Fjordvang Ungdomsskole, der tidligere var landbrugsskole. Et langt stykke følger stien diget langs Venner Å. I 1940'erne blev åen udrettet, kanaliseret og forlængt mod nordvest under den store afvanding af de våde kær syd for Velling. Venner å udmunder i Ringkøbing Fjord. Mod øst ses Vestas forsøgs park for store vindmøller. På sigt skal her rejses 11 møller med en totalhøjde på 150m. Hver vinge er mere end 50m lang. En enkelt mølle kan producere CO₂-neutral strøm til mere end 2500 husstande

4. Rydbjergstien 3,8 km

Herregården Rydbjerg nævnes første gang i 1408 og har tilhørt kendte adelige slægter som Juel, Ahlefeldt og Sehested. I årene omkring Danmarks Riges Grundlov af 5. juni 1849, var Rydbjerg ejet af købmand Thomas Bruhn, der var optaget af tidens kirkelige rørelser. I disse år var der lys til langt ud på natten i Rydbjergs stuer – for stedet var samlingspunkt for lange samtaler om bl.a. Grundtvig og ikke mindst skolemanden Kristian Kolds syn på uddannelse og opdragelse. Kold besøgte Velling ved flere lejligheder. Rundt om herregården ses gamle leigravne. De er det eneste synlige spor efter en omfattende teglproduktion på det nu længst forsvundne Rydbjerg Teglværk.

5. Rødebro 4,1 km

En rask travetur gennem kulturlandskabet og forbi Vestjyllands Højskole. Flere steder er der smuk utsigt over fjorden.

6. Volshøjstien og Forundringens Have 4,2 km

P-plads findes ved Vestjyllands Højskole. Her kan man også besøge Forundringens Have, der er en økologisk besøgshave. Forbilledet er den uberoede natur med en mangfoldighed af planter, mikroorganismer og nyttige insekter. Alle planter i haven er spiselige, også blomsterne! Forundringens have finder du: Urtehaven, astronomihaven, komposting, andelsfrugthaven, forsøg, naturlejplaads, naturligt bryggeri, naturcamping og vandresti. Haven er altid åben.

Om landsbyen Velling og sognet

Talrige arkæologiske fund i Velling Sogn vidner om, at menesker har fundet der rart at leve her på overgangen mellem land og vand lige siden jernalderen. Tre mindre herregårde findes også i sognet i nyere tid: Vennergaard, Tramnose og Rydbjerg.

Indtil det 20. århundrede bestod Velling Sogn af øer og holme omgivet af lave enge og moser, der i vinterhalvåret ofte var oversvømmede, men i 1931 lukkede man fjordens forbindelse til Vesterhavet med slusen i Hvide Sande. Det gjorde det muligt for bønderne i Velling at afvande og opdyrkke markerne op gennem sidste halvdel af 1900-tallet. De højere beliggende hedearealer i sognet var da allerede lagt under plov. Hedeopdyrkning, tilplantning og afvanding har for alvor forandret landskabet i Velling Sogn, men her er stadig store vider. Den grundvig-koldskis tankegang, der blomstrede i sognet i sidste halvdel af 1800-tallet formennes stadig i Velling. I dag er Velling en landsby med et stærkt lokalt engagement, et blomstrende foreningsliv og hele tre skoler: Velling Friskole m. børnehaven Naturhuset, Fjordvang Ungdomsskole og Vestjyllands Højskole.

Lokalruter Velling

Ringkøbing-Skjern Kommune, Miljø og Natur, juni 2010

Foto: Tørbjørn Trap

G: Kartet er udarbejdet i følge de tekniske normer og standarder fra Det Danske Væsen (DV)

PRAKTISKE OPLYSNINGER

At færdsel på stierne er på eget ansvar.

Da du er gæst på private lodsejeres ejendomme henstilles der til at:

- Du færds på de afmærkede stier
- Du tager hensyn til privatlivets fred
- Du husker at tage dit affald med dig
- Hunde altid føres i snor

www.velling.eu

Ringkøbing-Skjern
Kommune

Stien går forbi den sydlige del af Velling Plantage anlagt på heden af lokale folk med hjælp fra Hedeselskabet i 1887.

Undervæjs passerer man jernalderhøjen "Volshøj", der med sine 26 m.o.h. er det højeste punkt i Velling Sogn. Før opdyrkningen og tilplantningen af heden kaldet Skraldhede, kunne man fra højen se 20 kirker i klart vejr. I begyndelsen af 1800-tallet indgik højen i et system af bavne, dvs. signalbål, der skulle bruges som varslingsystem i tilfælde af, at engænderne angreb fra vest. Den spændte situation udlostes i slaget på Reden d. 2. april 1801, så der blev ikke brug for at stikke ild i det klargjorte bål på bavnehøjen i denne omgang, men bavnesystemet var fortsat i brug i Danmark frem til 1848. Under Nationalmuseets udgravnning af højen i 1901 fandt man bl.a. tre ornamenterede lerkar og en lille jernkniv som den døde havde fået med sig i graven for ca. 2000 år siden.

